

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД
У БЕОГРАДУ
Гж1 3423/18
10.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Персиде Јовановић, председника већа, Снежане Витошевић и Предрага Васића, чланова већа, у парници из радног односа тужиле Милене Николић, из Београд, Репишка бр.58, чији је пуномоћник Јасмин Душтинац, адвокат из Београда, поштански преградак бр.75, Београд, против туженог Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије, са седиштем у Београду, Пилота Михајла Петровића бр.5, чији је пуномоћник Вук Вуковић, адвокат из Београда, Нова 109 бр.39/2 Вишњица, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П1 445/2015 од 23.05.2018. године, у седници већа одржаној 10.05.2019. донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П1 445/2015 од 23.05.2018. године у ставу првом, другом, четвртном и петом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 445/2015 од 23.05.2018. године, ставом првим изреке поништено је као незаконито решење бр.2478/14 од 09.10.2014. године, донесено од стране туженог којим је тужилци отказан уговор о раду. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужилцу врати на рад у року од 8 дана од дана достављања отправка пресуде. Ставом трећим изреке утврђено је да је тужбу у делу у којем је тражено да се обавезе тужени да тужилци на име накнаде штете због изгубљене зараде и других примања за период од 09.10.2014. године до враћања на рад плати износ од 108.253,37 динара месечно за сваки неисплаћени износ зараде, са

законском затезном каматом почев од 15-ог у месецу за претходни месец до коначне исплате и да се обавезе тужени да уплати све доприносе за ПИО и здравствено осигурање за период од 09.10.2014. године до дана враћања на рад и да у радну књижицу тужиље унесе податак о радном стажу за исти период, повучена. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 183.750,00 динара. Ставом петим изреке одбијен је захтев туженог да се обавезе тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Против одлука садржаних у ставу првом, другом, четвртим и петом изреке наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност првостепене пресуде, у ожалбеном делу, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/2011...55/14), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба неоснована.

У поступку доношења првостепене пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја на њену правилност и законитост.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужиља је била запослена код туженог на неодређено време на радном месту/пословима "сарадник за правне послове у стручној служби КМСЗТС" почев од 02.05.2014. године. Уговор о раду јој је отказан због технолошких, економских и организационих промена код туженог на основу члана 179 став 5 тачка 1 Закона о раду јер је смањен број извршилаца на пословима радног места тужиље са два на једног извршиоца. Пре отказивања уговора о раду тужени је донео Одлуку бр.2298/2014 од 26.09.2014. године, којом је утврђен потребан број извршилаца за послове утврђене Правилником о организацији и систематизацији послова/радних места код туженог од 26.09.2014. године, којом је између осталог, у ставу 2 тачка 5 смањен број извршилаца за дотадашње послове "стручни сарадник за правне послове у стручној служби КМСЗТС" који су сада утврђени као "сарадник за правне послове" и то са два извршиоца на једног, па је тужени у складу са наведеном одлуком изменио свој општи акт доносећи Правилник о организацији и систематизацији послова/радних места бр.2297/2014 од 26.09.2014. године, који је објављен на огласној табли туженог дана 01.10.2014. године и ступио на снагу 09.10.2014. године, сходно одредби члана 15 Правилника (осмог дана од дана објављивања). Неспорно је утврђено да је код туженог у време доношења наведеног новог систематизационог акта на радном месту "сарадник за правне послове у стручној служби КМСЗТС" поред тужиље била запослена и Сања Божић која је користила најпре трудничко боловање а затим и породилско одсуство, одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета све до 12.06.2015. године. Наведеног одсутног радника замењивала је Александра Стаменковић која је засновала радни однос на одређено време код туженог а ради замене одсутне запослене и којој је радни однос код туженог престао истеком времена за који уговор о раду је закључен односно дана 12.06.2015. године. Оспореним решењем је тужиљи отказан угово о раду, уз образложење да је одлуком директора од 26.09.2014. године између осталог утврђена

потреба о броју извршилаца за послове утврђене Правилником о организацији и систематизацији послова (радних места туженог) од 26.09.2014. године, те да је извршено смањење броја извршилаца за досадашње послове "стручни сарадник за правне послове у стручној служби КМСЗТС" који су Правилником од 26.09.2014. године утврђени као сарадник за правне послове и то са два извршиоца на једног због смањења обима посла, те је на основу економских, организационих и кадровских промена као и оптимизације и смањења обима посла и броја извршилаца код послодавца као и других објективних услова утврђено да се тужилци не може обезбедити премештај на друге одговарајуће послове, рад код другог послодавца, преквалификација и доквалификација или рад са непуним радним временом због чега је престала потреба за радом тужилца. Из уговора о раду бр.1425-1/12 од 02.07.2012. године произилази, да је исти закључен између туженог као послодавца и Сање Божић као запослене, да је иста именована засновала радни однос код туженог на одређено време у трајању најдуже од три месеца од дана закључења уговора за обављање послова стручни сарадник за правне послове у стручној служби КМСЗТС почев од 02.07.2012. године, а најдуже до 02.10.2012. године, док је на основу уговора о раду бр.2247/12 од 03.10.2012. године Сања Божић засновала радни однос код туженог на неодређено време за обављање послова стручни сарадник за правне послове у стручној служби КМСЗТС почев од 03.10.2012. године. Решењем бр.855-1/14 од 14.04.2014. године запосленој Сањи Божић је одобрено породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета у укупном трајању од 365 дана, док је решењем о одсуству са рада ради посебне неге детета бр.806/2015 од 01.04.2015. године, запосленој Сањи Божић одобрено одсуство са рада, ради посебне неге детета почев од 13.04.2015. године до 12.06.2015. године. Александра Стаменковић је на основу Уговора о раду бр.143/14 од 03.02.2014. године закљученог са туженим, засновала радни однос на одређено време за обављање послова радног места стручни сарадник за правне послове у стручној служби КМСЗТС почев од 03.02.2014. године, до дана повратка са трудничког боловања и породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета запослене Сање Божић. Из понуде за закључивање анекса уговора о раду бр.2484/14 од 09.10.2014. године, упућене запосленој Александри Стаменковић је утврђено да се понуда односи на закључивање анекса уговора о раду бр.143/2014 од 03.02.2014. године ради измене уговорених услова, пре свега у погледу назива и описа послова радног места запослене и у погледу новчаног износа зараде, све у циљу усклађивања са новом систематизацијом радних места, док је из понуде за закључивање анекса уговора о раду бр.2492/14 од 09.10.2014. године утврђено да се иста односи на закључивање анекса уговора о раду бр.2247/2002 од 03.10.2012. године, ради измене уговорних услова пре свега у погледу назива и описа послова радног места запослене и у погледу новчаног износа зараде све у циљу усклађивања са новом систематизацијом радних места. Анексом уговора о раду бр.2484-1/14 закљученим између туженог и Александре Стаменковић од 09.10.2014. године, измењен је члан 2 уговора, па је запослена распоређена на послове и радне задатке "сарадника за правне послове у стручној служби" у седишту туженог са измењеним описом послова односно уговора о раду а који је усклађен са организационим променама код туженог, док је Анексом уговора о раду бр.2492-1/14 од 09.10.2014. године, за Сању Божић измењен члан 2 уговора и запослена је распоређена на послове и радне задатке сарадника за правне послове у стручној служби у седишту туженог са измењеним описом послова односно уговора у раду који је усклађен са организационим променама код туженог. Правилником о организацији и систематизацији послова у стручној служби туженог бр.1297/12-2 од

30.05.2012. године била су систематизована два радна места за послове "сарадник за правне послове". Одлуком директора туженог бр.2298/2014 од 26.09.2014. године, ставом првим, утврђен је број извршилаца за послове утврђене Правилником о организацији и систематизацији послова (радних места туженог) од 26.09.2014. године, док је ставом другим тачка 5 смањен број извршилаца за досадашње послове "стручни сарадник за правне послове у стручној служби КМСЗТС" који су сад утврђени као "сарадник за правне послове" са два на једног извршиоца. Правилником о организацији и систематизацији послова радних места туженог бр.2297/2014 од 26.09.2014. године, као уже организационе јединице код туженог одређене су стручне службе у седишту туженог и стручне службе огранака туженог, укупно 6 и то: Београд, Војводина, Ниш, Крагујевац, Ужице и Косово и Метохија те да је радно место сарадник за правне послове систематизовано само у оквиру стручне службе у седишту туженог а не и у стручним службама у огранцима туженог. Утврђено је и да тужени није био у обавези да донесе програм решавања вишка запослених у смислу члана 155 став 1 тачка 4 Закона о раду, којим би између осталог у себи садржао критеријуме за утврђивање вишка запослених. Тужила саслушана у својству странке је изјавила да је код туженог почела да ради 2010. године, да је обављала послове административног радника, да је 2014. године са туженим закључила уговор о раду на неодређено време ради обављања послова стручни сарадник за правне послове, да је у то време код туженог била систематизовано радно место "стручни сарадник за правне послове" али да је новом систематизацијом број извршилаца на том радном месту смањен са два на једног извршиоца, па да је по ступању на снагу новог Правилника она проглашена за технолошки вишак, док је на радном месту остала да ради запослена која је примљена као замена за колегиницу која се налазила на породилском одсуству, да јој нису познати критеријуми на основу којих је одлучено да баш она буде одређена за технолошки вишак као и то да јој пре отказа уговора о раду није понуђено ни једно друго радно место па чак ни радно место за које се тражи нижи степен образовања од њеног на шта би она пристала. Исказ законског заступника туженог Радмиле Угрица у својству странке, првостепени суд је прихватио као веродостојан и објективан у делу где се законски заступник изјаснио о разлозима који су проузроковали организационе промене код туженог и поступку доношења и начину објављивања новог организационо систематизационог акта туженог и о њеној комуникацији са огранцима туженог, јер је у свему сагласан са изведеним материјалним доказима и исказима саслушаних сведока, али није прихватио његов исказ у делу где се изјаснила о врсти послова које је тужила обављала у време доношења оспореног решења о отказу уговора о раду, будући да је у том делу исказ супротан уговору о раду тужиле бр.988/2014 од 30.04.2014. године, као и исказу тужиле, имајући у виду да се коефицијент за зараду одређује према врсти и сложености послова које запослени обавља на свом радном месту, сходно закљученом уговору о раду па тако и запослени који има виши степен образовања може да ради послове тј. на радном месту за које је предвиђен нижи степен образовања, од оног који запослени заправо има, да степен образовања сам за себе не утиче на висину коефицијента за зараду, већ чињеница сложености обима радних задатака тј. послова.

Првостепени суд је оценом изведених доказа нашао да се из образложења оспореног решења од 09.10.2014.године, не може утврдити по основу којих критеријума је баш тужила проглашена за вишак а не остали извршиоци на истом радном месту, да је тужили дат отказ уговор о раду због престанка потребе за њеним

радом услед организационих промена и смањења броја извршилаца а да тужени притом није поставио јасне критеријуме, нити је навео разлоге зашто је баш за тужиљу утврдио да представља вишак од више извршилаца на истим пословима према дотадашњој систематизацији, да пре одлуке о престанку потребе за радом тужиље и отказа уговора о раду, тужени тужиљу није поредио са осталим извршиоцима на истим пословима било у погледу оцењивања њиховог рада, било у погледу утврђивања њиховог економско-социјалног положаја, односно да је тужени утврдио да је тужиља вишак запослених без примене било каквих критеријума за такву одлуку, да је тужени у образложењу решења о отказу уговора о раду тужиљи био у обавези да наведе конкретне разлоге због којих је баш тужиљу прогласио вишком односно да наведе критеријуме на основу којих је одлучио ко ће од више запослених на истом радном месту бити проглашен технолошким вишком, а што тужени у конкретном случају није учинио, ни пре доношења оспореног решења ни у образложењу истог. Првостепени суд је ценио и чињеницу да је у време доношења оспореног решења запослена Сања Божић, која је била запослена на истом радном месту као и тужиља-“стручни сарадник за правне послове у стручној служби туженог“, уживала посебну заштиту од отказа уговора о раду у смислу одредбе члана 187 став 1 Закона о раду, којом је прописано да за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду, да се међутим и језичким и логичким тумачењем наведене законске норме да закључити, да се ради о заштити која је привремена јер је њено трајање ограничено до истека периода у ком постоје околности услед којих би примена ове одредбе била активирана, да то даље значи да тужени није био ослобођен обавезе да приликом утврђивања ко ће од више запослених на истом радном месту бити проглашен за технолошки вишак у потпуности изостави поређење тужиље са осталим извршиоцима на истим пословима, на основу претходно прецизно дефинисаних критеријума, па да тек након резултата спроведеног поређења утврди да ли су испуњени услови за примену забране из члана 187 став 1 Закона о раду, што тужени није учинио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је полазећи од одредби члана 179 став 5 тачка 1, 155 став 1 тачка 4, 187 став 1 и 191 став 1 Закона о раду оценио, да је оспорено решење незаконито с обзиром да одлучи туженог о престанку потребе за радом тужиље није претходило њено поређење са осталим извршиоцима на истим пословима и да тужени у образложењу решења о отказу уговора о раду тужиљи због престанка потребе за њеним радом услед смањења броја извршилаца на радном месту који су до тада обављали није навео који су конкретни разлози због којих је баш тужиља од више запослених проглашена технолошким вишком.

Доносећи наведену пресуду, у ожалбеном делу, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, и за своју одлуку дао разлоге које у свему прихвата и овај другостепени суд.

Супротно тврдњи жалбе, правилно је првостепени суд оценио изведене доказе када је чињенице важне за доношење правилне одлуке утврдио из писмених доказа достављених уз тужбу: уговора о раду тужиље и решења о отказу уговора о раду, те исказа тужиље саслушане у својству парничне странке и сведока Јованке Ралић, Ранка Јешића и Ружице Николић па се неосновано жалбом туженог побија правилност

побијане пресуде тврдњом да тужени у присуству императивних одредби Закона о раду, није реално могао, нити имао потребе да врши упоређивање тужиље и породиље и то у погледу било њиховог економско-социјалног положаја (јер је други извршилац управо у економско-социјалном смислу била породиља), било у погледу оцењивања њиховог рада (јер породиља није фактички радила 8 месеци пре доношења поноштеног решења, а при том је директор туженог започео са обављањем директорских послова након што је породиља Сања Божић отпочела са коришћењем породиљског одсуства па није могао да изврши упоређивање).

Како је прихватио чињенично стање утврђено у првостепеном поступку и закључио да је првостепени суд доносећи ожалбену пресуду правилно применио материјално право, Апелациони суд је у смислу правила из члана 396 став 2 ЗПП оценио да у конкретном случају нема потребе за детаљним образложењем пресуде.

До закључења расправе пред првостепеним судом тужени, противно правилима о терету доказивања, није предочио чињенице које би спречиле настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, да такве чињенице тужени није предочио ни у жалби, па се неосновано жалбом туженог побија правилност првостепене пресуде тврдњом да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено.

Потврђене су као правилне и одлуке о трошковима првостепеног парничног поступка, садржане у ставу четвртим и петом изреке јер су донете правилном применом правила из одредби члана 153 и 154 ЗПП, а висина трошкова правилно је одмерена применом АТ и ТТ важећих у време пресуђења.

Одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби-састав жалбе, јер тужени није успео у поступку по жалби.

Сагласно изложеном, на основу одредбе члана 390 и 165 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.72/11...55/14, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Персида Јовановић, с.р

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокшић

